

Malev 45 ehk kas pöördumatu keskeakriis või uus soeng ja uued väljakutsed?

Millegipärast on mul tunne, et Malev on meessoost. Ta on semulik – sõbraliikult seljalepatsutav, äärmisel juhul kohmakalt, kuid tugevalt kallistav, kuid mitte hellitav, hoolitsevalt pead paitav ja turvatunnet tekitavalt embav. Ning tema olemus on sisse kirjutatud osaline korrapärasus, isegi miniatuurne kaos.

Kuid siiski teeb ta oma tööd hästi, pakub noortele seda, mida nad suvel üle kõige ootavad ning jääb ise sealjuures tagaplaanile mõnusalt muigama.

45-aastaselt mehehakatistelt

oodatakse aga kriisi langemist – millal vahetab ta oma turvatestis vaid kõrgemaid hindeid saanud kesklassi pereauto lahtikäiva katusega sportmasina või veelgi fataalsema mootorratta vastu? Millal tumendab ta oma hallid oimukohad ja ajab eest hallikaskirjud vuntsid? Ning naabrinaine ei saa rahu enne, kui ta on teda näinud koos blondi noorikuga, kes ei ole mehe tütar, kaelakuti jalutamas!

Või äkki ei teegi ta kõike seda – ehk tõmbab ta ühel hommikul trusikuid nabani, topib alusmaika nende sisse, paneb selga hommikumantli,

haarab lehe ning iga loetud artikli juurde kostab kommentaar, mis algab sõnadega „meil omal ajal“.

Milline käitumine on aga omane Malevale – mehele, kes pärast nõukogude aega jäävat teismeiga, kus tema populaarsus oli rõõgatu, oli poolteist aastakümnet pagenduses? Mehele, kelle taas tööleasumise hetkest alates on tema austajaskond ehk suurem kui omaaegsel tippajal, sest peale tolleagsete sõprade, kes praegugi sooviks temaga vanu häid aegu meenutada, on lisandunud uued noored fännid. Kuid tema töövõime

on mitmekordselt halvenenud!

Malev ise sellesse arutellu ei laskugi – ta naeratab vaid kelmikalt ning sõnab: „Võtke vabalt.“ Ei tema hakka kadunud noorust taas läbi elama või praegust kritiseerima. Tema läheb ajaga kaasa. Hea küll, ehk toonibki ta oma juukseid või kasutab kortsudevastast kreemi, kuid me kõik tahame ilusad olla ja oma särava silma paista.

Igasuguseid kriise eitab ta kategooriliselt – need mõned finantsilisest või bürookraatlikud tagasilöögid on hoopis auditavaks vahepalaks. Tavapäraselt töötab ta aga koos

rõõmsate ja muretute inimestega, kelle seltsis unustab ta oma vanuse.

Nii on ka sel aastal – ükskõik mis meie teele ette ka ei tuleks – säilitab Õpilasmalev oma muretu meele, särava ilme ning teotahtliku peahoiaiku. Kõlaga see ükskõik kui pateetiliselt või naiivselt – oma noorte heaks oleme valmis läbi minema tules ja veest, et tagada neile järjekordne suurepärase malevasuvi.

Siiski – keskikka jõudes hakavad inimesed tähelepanu pöörata oma tervisele – nii ka härra

Malev. Seetõttu pöörame sel aastal maleva igapäevategevustes suuremat tähelepanu tervishoiule ning tervislikele eluviisidele ja tervistkähjustavatest harjumustest ülesaamisele.

PS. Aga kui Malev peaks osutama naisterahvaks – no siis ei ole vaja üldse mitte millegi pärast muretseda. Ehk näeme mõnel väga pingelisel hetkel küll pisaraid, kuid needki on ainult vesi tegutsemisveskile.

Oliver Jakobson,
SA Õpilasmalev juhataja

Iga-aastane augustikuine EÕM-i kokkutulek toob kolmeks päevaks kokku malevlased kõikjal Eestis.

Hea ettevõtja, hakka malevlastele tööandjaks!

Suvi on aeg, mil paljudel ettevõtjatel tööde hulk mitmekordistub ning tekib vajadus ka lisatööjõu järele. SA Õpilasmalev on siinkohal ettevõtjatele valmis abiks olema juba üheksandat suve järjest. Meie kaudu on igal suvel endale hooajalise töö leidnud umbes tuhat koolinoort, kes õpivad malevas kohusetunnet ning väärtustama iseteenitud raha. Kuna pal-

jude noorte jaoks on maleva kaudu saadud töökoht nende esimene, on noored valdavalt entusiastlikud, tublid, positiivselt meelestatud ning hakkamist täis töötajad, mida tööandjad on aastate jooksul väga hinnata osanud.

Kaheksa suve jooksul on ettevõtjad pakkunud malevlastele erinevaid töid: küttepude ladumist ja pakkimist, turbaraba hoolda-

mist, matkaradade korrastamist, marjade korjamist, saunavihtade köitmist, ehituse abitöid, metsanoorendike istutamist, klienditeenindamist, golfiradade hooldamist ja palju muud.

Kui Sul, hea ettevõtja, on suveks abikäsi tarvis ning soovi hakata malevlastele tööandjaks, võta meiega ühendust!

SA ÕPILASMALEV KORRALDAB:

- malevarühmade komplekteerimise vastavalt tööandjaga kokkulepitud vajadustele
- noorte majutamise
- noorte toitlustamise
- töövälise kultuuriprogrammi
- rühmajuhite komplekteerimise, koolitamise ja tasustamise

TÖÖANDJALT OOTAME:

- tööd malevlastele kaheks või kolmeks nädalaks rühma kohta
- malevlastega töölepingute sõlmimist
- malevlaste instrueerimist tööle
- töötasu maksmist malevlastele

TÄPSUSTAV INFO:

- malevarühma suurus 10–30 noort
- malevarühma kestus 2 või 3 nädalat

- tööandjala pikkus 5 päeva nädalas
- tööpäeva pikkus – 13–14-aastas- tel 4 tundi, 15–18-aastas- tel 6 tundi
- malevlaste tasustamine – vähemalt riiklik miinimum ehk 1,73 eurot tunnis või tükitöö alusel

KONTAKT:

Oliver Jakobson,
oliver@malev.ee või
tel 5510 005

Koostööst sünnib vilid

Möödunud aasta lõpus kuulutasime välja konkursi 2011. aasta EÕM-i logo leidmiseks. Konkursile laekus mitmeid huvitavaid töid, kuid võitja, nagu ikka, saab olla vaid üks. Võidutööd näeb lugeja juba oma silmaga ise.

Võidutöö autoriks on 30-aastane Alar Kriisa, kes on õppinud nii Kiviõli lastekunstkoolis kui ka omandanud diplomi kunstilise kujundamise erialal Tartu kunstikoolis. Joonistada on Alarile meeldinud nii kaua, kui ta iseenest mäletab. Täiskriiteldatud koolivi-

hikud võivad seda ka tunnistada. Tööalaselt on ta kujundamisega tegelema nüüdseks 10 aastat, sealhulgas neljas erinevas reklaamiga tegelevas ettevõttes.

Malevas ei ole Alar ise käinud, kuid see-eest jätkub tal kujundamistöö kõrvalt aega mitmeteks

teisteks huvitavateks tegemisteks. Olulisimaks peab ta muusikat. Mitmekülgse mehana mängib Alar nii kitarri kui ka suupilli mitmesugustes projektides ning laseb oma solistioskustel kõlada Tartu bluusiansambles Bullfrog Brown ja CryBaby.

Alari loodud logo kujutab endast tähtede ja numbrite mängu – ühest elemendist võib leida terve sõna-paari „EÕM 11“. Alar ise kirjeldab vastvalminud logo olemust järgmiselt: „Logo kujutab kahte kätt, mis rohelisest lehte hoiavad iseloomus- tamaks õpilasmaleva ülesannet –

anda noortele iseseisva elu oskusi ja töökogemusi. Logo tervikuna kujutab ka „vilja“, sümboliseerimaks lauset „Koostööst sünnib vilid“. Nii lihtne see ongi.“

Väikese ülevaate Alari teistest töödest leiab aadressilt <http://alar-kriisa.blogspot.com/>

Sotsiaalmaksuvabastus – konkreetne samm noorte heaks

Sirvides personalitsinguportaale või silmates mõnd ajalehes avaldatud töökuulutust, võib igaüks tõdeda, et värskest ülikooli lõpetanud noorel, liiatigi veel gümnaasiumi lõpetanud pole tegelikku realiteeti silmas pidades põhjust neile reageerida. Sest kust kohast võtta see tavapäraselt nõutav 3–5-aastane töökogemus, eriti veel nüüd, mil statistika kohaselt on töötute hulk 10% tööealisest elanikkonnast? Tööd ja leiba pole nendelgi, kes on oma valdkonnas kogenud spetsialistid.

Noorte hulgas küündib töötuse määr 40 protsendini. Täpselt nagu on töötus Eestis protsentuaalselt üks kõrgemaid Euroopa Liidus, nii on seda ka noorte töötus ning tegelikult on seda olnud juba siis, kui riigi majanduslik olukord oli tunduvalt paremal järjel.

Põhjuseid selleks on mitmeid.

Alates riigi ebakompetentsetest tellimustest kõrgharidusele, mille tulemusena koolitati ja kohati endiselt nüüdki koolitatakse riigi eelarvest välja inimesi, kelle järele tööturul tegelikku nõudlust ei ole. Samal ajal on vaeslapse ossa jäänud kutseharidus, mille jalgealust on hariduspoliitikut just sellise asjaajamise ning hoolimatu planeerimisega õnnestanud. Suur probleem on ka tingimuste loomisega noorele töötajale – kui suvekuudel mõnel veel läheb õnneks pääseda ajalehepoisi või ettekandjaametit pidama, siis aasta läbi püsivat tööd õnnestub äsja keskhariduse omandanud noorel leida harva. Loomulikult võib vaielda, kas noor gümnaasiumiõpilane peaks pärast tunde tööd käima.

Olen tänu oma eluvaldkonna valikule ja tegevusele Tallinna Õpilasmaleva taasloomisel sellest iga aastaga järjest paremini aru saama hakanud, kui valikuliselt meil noortele panustatakse. Ma ei pea silmas vaid raha, aga ka usaldust, moraalsel toetust, vastutuse jagamist. Jah, sõnas ollakse selleks valmis, kuid reaalseid tegusid järg-

Miks ei võiks noori juba täna rohkem usaldada, anda neile tööd ja anda neile vastutust.

Õpilasmaleva suve avamine Tallinnas.

neb sellele haruharva. Kui me räägime sellest, et noored on meie tulevik – ja uskuge mind, nende noorte tulevik saab olema palju tumedam, arvestades, et meie tööealine elanikkond väheneb poolsajandi lõikes eri andmetel isegi kuni 100 000 inimese võrra –, siis miks ei võiks neid noori juba täna rohkem usaldada, anda neile tööd ja anda neile vastutust – samad inimesed peavad ju oma turjal hakkama kandma tunduvalt raskemat finantskoormat, teenindamiseks pensione ning riigieelarvet. Õpilasmalevas oleme me seda igal suvel teinud, andes kas või selle põgusa töökogemuse kaudu neile võimaluse saada aimu, mida töövastutus endast üldse kujutab, sest nii mõnegi jaoks on see üldse päris esmane kokkupuude töö kui sellisega.

Minu konkreetne plaan on suunatud noorte konkurentsi-eelistele – vabastame suvevaheajal malevas töötavale noorele makstava tasu sotsiaalmaksuga maksustamisest. Laseme noorel kogeda seda, mis tähendab töölkäimise distsipliini. Vaadates tänast Eestit ning seda, mis toimub noorte inimeste tööhõives, tuleb ainult sõrmi ristis hoida ja loota, et malevas tehtud töö ei jää nende jaoks üle aastate viimaseks töökogemuseks. Astume kas või ühe konkreetse sammu olukorra parandamise suunas.

Tiit Terik,
SA Õpilasmaleva nõukogu esimees

Rakke ehk Kaks nädalat Jõgevamaa avarustes

Balti jaamas rongi peale istudes käis esimesena peast läbi – kuhu ma sõidan? Kus see asub? Mis nüüd veel saama hakkab?

Juba rongis hakkasime rühma-kaaslastega omavahel suhtlema. Enamik ei tundnud varasemast kedagi. Esimesel öhtul tutvusime ning seadsime end tubadesse sisse. Juba järgmisel hommikul tuli kell 5.45 tõusta, et tööle minna. Meie tööks oli vaarikate korjamine. Õnneks käisime tööle üle päeva, seega saime palju nautida üksteise seltskonda ja suve, mida kahjuks Eestimaal nii vähe on. Paari päeva möödudes olime omavahel suured semud ja polnud probleemi midagi koos ette võtta. See 25+2-pealine seltskond oli nagu üks suur sõbralik pere. Meil toimusid olümpiamängud, võrkpalliturniir kohalikega, araabiateemaline pulm Kuremaa sõprusrühmaga, korralik rebaste ristimine ning palju muud.

Õõbimine toimus Rakke gümnaasiumi õpilaskodus ning söömas käisime üle tee asuvas lasteaias. Paar korda võtsime teekonna ette ka mitme kilomeetri kaugusel asuvasse ujumiskohta. Me malgatasime ka! Tegime koolile oma lõkkeplatsi ja kõplasime nende staadioni jooksurajalt muru.

Päevad olid väga palavad. Põllu peal olles sai alati palju nalja – vaarikasõjad! Tööpäev kestis meil 6 tundi ja vahepeal tekkis võimalus pool tundi vaarikapõõsaste vahel pikutada ning päikest nautida. Meil oli väga sõbralik tööandja. Viimasel tööpäeval tuli ta meile külla, võttis kaasa kooki

Kes malevas pole käinud, pole elu näinud!

ja kommi ning tänas meid tehtud töö eest. Päev enne kojutulekut oli draamaüritus – keegi ei olnud eriti huvitatud Tallinnasse tagasi minekust. Siis korraldasime oma disko ning sellel ööl jäi meil õorahu vahele. Tegime kino ja nalja. Sõime palju rämpstoitu, laulsime ja rääkisime juttu.

Iga noor peaks kordki elus käima malevas. Nagu öeldakse: „Kes malevas pole käinud, pole elu näinud!“ Õpilasmaleva õpetab iseseisvust, sallivust ja kohanemis- oskust väga palju. Minul oli 2010. aasta Rakke rühm juba neljas malevasuvi ja neid tuleb veel palju.

Aitäh rühmajuhtidele Roosile ja Otile!

Kohtumiseni suvel malevas!

Kaia-Liisa Laaniste

Tule malevalühi- konverentsile ja 2010. aasta malevafilmi esilinastusele!

Aeg:
2. märts 2011 kell 18

Koht:
Solarise keskus, kino Artis

Sissepääs kõigile TASUTA!

Jagame oma rahva traditsioone ja mitmekesisist eluolu malevlastega

Maakera on küll üldjoontes ümmargune, aga paigad siin sellel suurel keral ei ole sugugi mitte ühesugused ega ka alati mitte sarnased. Üha kiiremini muutuv maailmas on inimeseks olemine saamas järjest keerulisemaks väljakutseks. Mitmed meist on öelnud, et tänapäeva inimesed võõranduvad oma maast, ajaloost ning traditsioonidest, sest neil puuduvad tugevad sidemed oma esivanematega. Vanavanemate tarkust ei anta enam edasi ja nii kaob suuresti rahva ajalooline mälu. Noored, sealhulgas ka paljud malevlased ei mäleta ega tea, kuidas nende esivanemad oma igapäevaseid tegemisi tegid ja elu elasid. Mõni arvab, et ülikiresti muutuv maailmas ei ole sellel enam tähtsust, sest täna kehtivad uued reeglid ja seadused ning tänapäevases keskkonnas, kus enamik elust on interaktiivne, ei ole kohane rääkida vanadest väärtustest ja vanast elulaadist, sest see on ajale ja vajadustele jalgu jäänud.

Sellest hoolimata, et enamikul võib olla selline seisukoht, ei ole seda mitte kõigil. Eestis on veel mitmeid kauneid paiku, mis väärtustatakse ja hoitakse elus neid traditsioone ning sellist elulaadi, mida

võis näha juba enamikule unustatud aegadel. Üks selliseid Eesti maa ja eesti rahva pikaajalise elulaadi pisut suuremavormilise viljelemise kohti on Läänemaal asuv Ranna Rantšo. Siin on ligi 100 hobust ja mitmeid muid koduloomi, nagu näiteks kitsed, veised, sead, kanad, jäneseid, paabulinnud, jaanalinnud, kassid, koerad, tuhkruud, metssead jne.

Ranna Rantšo ei ole aga paik, kus inimesed käivad hallides kulunud riietes ja loevad pimedatel õhtutel rahvariided seljas küünlavalgel vanas eesti keeles kirjutatud C. R. Jakobsoni isamaakõnesid. Siin elatakse lihtsalt elu, kus peale tööde ja tegemiste leitakse aega ka selleks, et olla, kuulata, mõtelda ja arvestada ning kogeda. Olla teineteisele toeks ja eeskujuks ning märgata ja väärtustada igaüht meist. Olles töoandjaks malevarühmadele, püüame seda kõike jagada ja edasi anda ka nendele noortele malevlastele, kes ei ole varem maaelu ja -tööga kokku puutunud.

Siinne keskkond, kus igapäevaste toimetamiste ja tegemistega ollakse sõna otseses mõttes ninapidi koos loomadega, õpetab kannatlikkust ja siirust ning ausaks olemist. Kui me inimestega suheldes võime mõni-

Hetk 2010. aasta Ranna Rantšo I rühma malevapulmast.

kord proovida halva mängu juures head nägu teha, mis võib meil vahel ka õnnestuda, siis loomadega ei lähe see läbi, sest nemad ei vaata me välist nägu.

Siinse paiga hing ja süda Ande on olnud alati siiras ja aus ning avatud meeltega ja pidanud pühaks põhimõtet, et ainult helde saab rikkaks. Nii on ta hoidnud ka oma ukseid avatud kõigile, kes on soovinud siia tulla, et koos kogeda midagi uut ja anda elule võimalus meid rikastada üha uute ja unustamatute ning kordumatute kogemustega.

See on kõikidest nendest paljudest põhjustest just olulisim, miks oleme enda juurde võtnud viimastel aastatel malevlasi, kes on saanud proovida oma kätega maatöö tegemist ja kogeda looduses esinevat mitmekesisust, sest ega maal ei tõuse sama päike, mis linnas. Maal on ta ilusam ja siin on tal ka teine sõnum sulle uueks päevaks kaasas. Nii on ka tänava Ranna Rantšo ukseid avatud uutele soovijatele, kes leiavad endas tahtmist ja jõudu suvest üks osa siinsete toimetamisega täita.

Maario Laas
www.rannarantso.ee

Malevahaid riibusid koore

Malevasuvi ei koosne vaid tööpaigas rügamisest ja majutuspaigas pullitegemisest – kui kõik rühmad on töösuve lõpetanud, kogunetakse kokku üle-eestilisele õpilasmalevate kokkutulekule, kus malevale omaste võistluste käigus selgitatakse välja aasta parim rühm.

2010. aasta kokkutulekul, mis peeti Kesk-Eestis Toosikannu puhkekeskuses, krooniti aasta parimaks rühmaks SA Õpilasmalev noored, kes tööpaikade ja tööandja järgi kandsid nime RMK Hiiumaa/Saaremaa. Rühmakomandörid – teenekad ja võib öelda, et poolel teel legendi staatusesse – **Monika Kirsipuu (MK)** ja **Jaak Juske (JJ)** räägivad, mida tuleb silmas pidada, et parima rühma tiitel koju viia.

•• Oli see teil esimene kord võita parima rühma tiitel?

JJ: Jah, esimene kord nende kaheksa aasta jooksul, mil olen malevat teinud.

MK: Sama ka mul – esimene võit.

•• Kui mitu korda te maleva toimumise ajal rääkisite omavahel või siis noortega sellest, et kokkutuleku peaks ikka kinni panema? Oli see omamoodi eesmärk?

MK: Muidugi on see omamoodi eesmärk, kuid ei meenu, et oleksime sellest väga rääkinud.

JJ: Me ei rääkinudki kordagi – lihtsalt tulime, nägime ja võitsime.

•• Kui te peaksite praegu kirjutama enesebiraamatu rühmajuhile – kuidas viia oma rühm võidule, siis mis lausega see algaks?

MK: Komplekteeri rühm hästi, kuid lõpuks on ikkagi asi õnnes kinni.

JJ: Kunagi ei tohi käega lüüa, ka siis kui mõnel alal just kõige paremini ei lähe. Kindlasti tuleb igal alal osaleda ja anda endast parim.

•• Kui palju üldse on rüh-

RMK Hiiumaa/Saaremaa rühm 2010 ehk möödunud aasta parim rühm!

majuhist, et rühm hakkaks meeskonnana tegutsema ja suudaks end kokkutulekul sada protsenti realiseerida?

JJ: Eks ikka natuke on. Aga hea rühm on valmis ise kaasa lööma.

MK: Mingil määral ikka on, sest rühmajuhit peab suutma luua tingimused, et noored end ise meeskonnana tunneks.

•• Iseloomustage oma rühma – miks just nemad olid parimad?

MK: Meie rühmas olid väga positiivsed noored, kellega sai teha tööd ja mängida, ilma et oleks kurdunud või jonnitunud. Kuna paljud noored olid varem koos malevas olnud ning enamjaolt olid nad 17–18-aastased, siis varajases puberteedis tulenevaid probleeme polnud. Nii et meie rühmas valitses väga heast kooslusest tin-

gitud suurepärase kambavaim.

JJ: Nagu Monika ütles juba, siis RMK Hiiumaa/Saaremaa rühma tuumiku moodustasid nõndanimeetatud malevahaid ehk noored, kes mitu suve malevas käinud. Kui liita malevakogemusele väga võimas loominguline ja füüsiline tase, ei olnudki võit väga suur üllatus.

•• Te saite sel suvel tööd teha lausa kahel saarel – nii Hiiumaal kui ka Saaremaal. Mis kõige eredamini kummastki saarest ja üldse sellesuvisest malevaajast meelde jäi?

JJ: See oli tõeline paradisiirühm. Esiteks oli ju imeline suvi. Teisalt töötasime meie valdavalt mereäärsetes kohtades. RMK rühma pluss on see, et RMK pakub võimalust teha erinevaid töid ja meil lausa erinevates kohtades. Saime

looduskaunis kohas. Eestimaa ilusate kohtade avastamine ja nautimine. Lisaks ka teised rühmajuhid, kellega ühenduses olla ja koos aega veeta.

JJ: Malev on uskumatult lahe suvine vaheldus igapäevatoole.

Võimalus muuta koos noortega maailma natuke paremaks.

•• Milliseid noori ootate sel suvel oma rühma?

MK: Uusi, andekaid ja teotaheteli. Positiivse ellusuhtumisega ja kindlasti ei tohi tööd karta!

KANDIDEERI MALEVASSE RÜHMAJUHIKS!

RÜHMAJUHILE PAKUME

- ✓ Häid töötingimusi
- ✓ Konkurentsivõimelist palka noorsootöö sektoris
- ✓ Toetavat kollektiivi
- ✓ Koolitusi
- ✓ Grupijuhtimise kogemust
- ✓ Meeleolukat suve

RÜHMAJUHIKANDIDAADILT OOTAME

- ✓ Eesti keele oskust
- ✓ Vähemalt keskhariduse olemasolu
- ✓ Head suhtlemisoskust
- ✓ Organiseerimisvõimet
- ✓ Planeerimisvõimet
- ✓ Algatusvõimet
- ✓ Kohusetunnet
- ✓ Otsustusvõimet

- ✓ Kasuks tuleb eelnev kogemus noorsootöö valdkonnas

CV ja motivatsioonikiri saata **hiljemalt 18.märtsiks** aadressile teele@malev.ee

Lisainfo teele@malev.ee või 56 226 288

Mälestused, mis ei kustu vanusest ega riigipiiridest hoolimata

Esimest korda käisin ma malevas seitse aastat tagasi. Ma olin siis 15 ja liigitasin ennast kui hipi. Mäletan seda hirsat busisõitu Helmesse – kohe tekkisid mingid rühmad. Kõige lähedamad tüübid istusid tagaistmel, kuulasid räppi, nõudsid suitsupause ja sebisid tüdrukuid. Ülejäänud buss istus suhteliselt vaikselt, kas kadestades või vihates tagaistmetel lärmajaid.

Mis mind malevas eest ootab? Kuidas ma leian endale sõbrad? Kas ma üldse leian kellegi, kes tahab minuga suhelda? Kas mul hakkab igav? Mis minust saab? Miks ma nõustusin sellega?

Oma vastused sain ma peaaegu kohe – süüa sai vähe ja kõht oli tühi, nii et keset ööd otsustasime koos toakaaslastega keeta makarone. Kuna kõõginõusid meil polnud ja köök oli kinni, pidime improviseerima. Keetsime vana vene veekeetjaga potis vett, viskasime

makaronid sisse ja keetsime edasi. Trikk oli selles, et veekeetjat pidi kogu aeg liigutama, et vesi igalt poolt keeks, samas ei tohtinud makaronidele pihta minna, sest nad kleepusid muidu veekeetja külge. Nõrutamiseks leidsime padjapüüri, see oli aga nii paksust materjalist, et vesi ei tahtnud üldse välja voolata. Leidsime, et kõige õigem oleks kasutada jõudu – tegime akna lahti ja peksime makaronipada padjapüüri vastu seina nii, et krohvitudikid lendasid! Need pooltoored maitsestatamata krohvitudikidega makaronid olid üks parimaid sööke, mida ma olen kunagi söönud. See tunne, et ma polnud enam koolis, ma polnud oma vanemate kodus, ma olin oma sõpradega, ma tegin midagi keelatud ja ma sain hakkama – kõike seda oli makaronide maitsest tunda!

Ma leidsin endale sõbrad, ja veel missugused! Me mõtlesime välja laule, mida maasikapõllul

Malev, see on noorus, suvi ja armastus!

töötades võiks laulda, et igav ei hakkaks. Meil olid maasikatantsud, maasikavõistlused, maasikamaskid, rand, suvi, päike, meil oli oma Helme Eurovisioon, meil oli armastust ja draamat!

Ja muide, neist räpparitest said mu väga head sõbrad – ma õppisin ka seda, et subkultuuriline kuuluvus, eri stiili riided ja muusikamaitse ei ole üldse nii olulised sõprade valikul. Kõige olulisem on – nii kliše kui see ka ei kõlaks – hea süda ja huumorisoon. Ma õppisin kõige olulisema – kui su kõrval on head inimesed, siis võib igast igavast või raskest olukorrast välja tulla naeruseel! Malev on noorus, suvi ja armastus!

Aleksandra Issakova, (nüüdseks juba ammu malevavanusest välja kasvanud ning kannab kõiki neid kogemusi ja mälestusi endaga mööda maailma ringi rännates kaasas)

Täna rokin väljas ehk Kes ei tööta, see ei söö

Oliver Jakobson, SA Õpilasmalev juhataja.

Lasteaias suutsin ma oma kasvatajad viia hullumise ääreni, kui moodustasin rühma kaaslastest orkestri, millega üürgasime tolleaegset Kulde Trio kultuslugu „Kes ei tööta, see ei söö“. See sama laul ja selle lihtne, isegi ürgne tõetera on saatnud mind seitsaadi.

„Doktorid ja kandidaadid, saadikud ja diplomaadid,“ kõlasid igal juhul väga uhkelt ja tähtsalt. Ehkki teadmata, mis ametimeestega täpselt tegemist on, pretendeerisime kõik unistuste ametile. „Kunstnikud ja luuletajad, leemekubiliigutajad...“ Mida iganes nad ka ei liigutanud, viimatinimetatud ametinimetus tõi alati esile naeratusrattasuse. Ning toob siamaani, sest see oli minu lapsepõlve hümn, osake minu iseloomu väljakujunemisel.

Mis on vastu panna nüüdsetel staaridel? „On esmaspäeva hommik, pikk nädal ootab ees, ma olen selles ringis, kõik läheb sama teed. Teisipäeva lõunaks on mul tõsine rutiin, ma hüüan mõttes appi, ma tahan ära siit!“ Ehk kui meie naer-

sime alles titalikult leemekubiliigutajate üle, on praegused lasteaialapsed juba tuttavad terminitega rutiin, depressioon ja muude populaarsete haigustega.

Ei, see ei ole lugu seriaalist „transrasvadega kamatahvel maitse kaheksakümendatel ikka hoopis paremini, rääkimata kuuekümnendate närimiskummist ja ennesõjaaegsetest klaaskomplekkidest“. See on lugu tänapäeva noorte töökultuurist ja sellest, mis seda mõjutavad.

Kust saaks tulla töösosk

Malev on tore, seda meeskonnavaimu ja lõbu, mis malevas osalemine annab, ei saa sõnadesse panna. Ma kadestan oma vanemaika, kuna nemad said kätka nõuka ja malevas ja tänaseid noori, kes saavad osaleda praeguses. Siiski olen ma kogu selle toreduse ja positiivse aura juures ebameeldivalt üllatunud tänapäeva noorte töökultuurist pärast. Kusjuures süüdistavalt nende peale näpuga

2008. aasta Lilli II rühma töökad malevlased.

näidata me ei saa ega ka neid nimetada laiskadeks ja/või lohakateks. Vaid hoopis vaatama peeglistesse ning süüvima meid ümbritsevasse.

Ahiküttega ja oma aianurgakesega majast pärit väikelinna poissi ei saagi võrrelda Tallinna magalarajoonide noortega. Minu ja minu sõprade lapsepõlve kuulusid puudevedu, rohimine, marjade korjamine – me ei teinud seda küll iga päev, kuid nii mõnigi suvine mängupäev või nädalavahetus tuli kodutöödele ohverdada. Mustamäe noore kodutööd piirduvad oma toa korrashoidmisega, mida tegime ka meie, ning prügikoti prügishahti viimisega. Ning kui tal ei ole maavanaema-vanaisa või sivilat, siis mis töötegemise oskust me tal nõuame?

Kui ta üldse on vanematelt töö-

kohast õpetust saanud, siis on see olnud vaid teoreetiline. Nii mõnigi vanem suunab oma lapse malevasse, et too seal töötegemise ära õpiks, andmata endale aru, et lühikesel malevaajaga ei suuda ühtegi inimest ümber kasvatada, seda enam, kui ta pärast maleva lõppu läheb tagasi endisesse mugavasse keskkonda.

Miks ta üldse peabki tahtma tööd teha? Ta näeb kodus vanemaid, kes rabavad hommikust õhtuni – isegi reede õhtul kaebab ema telefonitsi sõbrannale, et pidin läpaka nädalavahetuseks koju võtma, niipalju tööd on vaja teha!

Eeskuju vanematelt

Tõnis Mägi küsis kord ühes oma esitatavas laulus: „Mida on maailmas uut?“ ja vastas ise: „Kiirus,

vaid kiirus, ei muud.“ Mina küll ei mäleta, et minu vanemad oleksid istunud õhtuti paberikuhja taga ja nii-öelda tööd koju kaasa võtnud. Hea küll, õpetajast ema mõnikord töid parandas. Kuid sellist rabamist ja eneseohverdamist töö heaks ei olnud. Eks muidugi tolleaegne plaanimajandus ja riigi heaks töötamine andis võimalusi viilimiseks ja vähe vabamalt võtmiseks, kuid kui vabaturumajandus ja eraettevõtlus rööbib aja, mille vanemad peaksid oma lastega veetma, ega lase isadel-emadel oma lastele eluks vajalikke tõesid selgeks teha, siis olen ma padukommunist ja võite mind punase lipu all matta.

Tõsisemalt – vanemad, hoolimata laste teismelisea kriitikast on siiski oma võsukeste eeskujud ja teenäitajad. Täna noored, kes

homme on tööealised, võtavad üle oma vanemate käitumismallid, ehk ... hakkavad hirsat moodi rabama. Alateadlikult juba mõistes, et selline tulevik noort ees ootab, ei soovigi ta oma viimaseid vabu hetki raisata meelele rabamisele.

Kõik ei ole siiski nii mustades toonides – malevas oli sel suvelgi poisse, kes oskasid keevitada, kes taastasid muistse kiviaia kaunimalt ja stiilsemalt, kui muistset meistrid seda suutnud oleks. Oli tüdrukuid, kes viskasid vana aida labida ja käruga mullast tühjaks kiiremini kui mõni mees väikese kopaga, ning korjasid marju sama kiiresti, kuid väiksema praagihulgaga kui modernsed korjamismasinad. Pealegi saime mitmetelt tööandjatelt väga positiivset tagasisidet, lausa kiidusõnu noorte tubliduse kohta.

Kuid siiski, tuleb ikka ja jälle laskutada sõnapiitsa, et rippu jäänud käed taas kord tegutsema hakkaks. Sest mis on eriti põnev – ei tea, kas selles on süüdi iseteadlikus või ennemuistse Kaval-Antsu verekadumine meie noorte seest – siis viilimises olime meie küll tänaste malevlastega võrreldes meistrid. Selle asemel, et käed rüpes istuda ja kuulata rühmajuhi motivatsioonikõnet (olgu see siis paluvas, käsikivas või ähvardavas kõneviisis), suutsime meie töö ajal pulli teha nii, et ema aknast vaadates pidi vaid muhelema, küll mul on tublid pojad.

„Ametid on kõigil meil – seame sammud ühte ritta, hakkame kõik tööga pihta,“ küll lorilaul, aga oma olulise tõeteraga. Vaatamata sellele, et laulust kumab läbi ähvardus, et kui sa tööd ei tee, ei saa ka süüa, on see niivõrd lustlik, tujuparandav lugu ja motiveerib tööle.

Oliver Jakobson, SA Õpilasmalev juhataja